

Róma 8

Lekció: Ex. 20.1-14.

Textus: Róm. 8.1-4.

2001. máj. 6.

Gazdagrét

Vádaktól szabadon

Sokan látják úgy a keresztyénséget, mint aminek nincs sok kapcsolata a mindennapok valóságával, rohanó, mókuskerékszerű, fárasztó életünkkel. Jézus Krisztus követése, a vele való kapcsolat azonban az egyetlen mérce, viszonyítási pont, erőforrás a gyülekezetünk számára. Azért jövünk össze öt imádni és akarátát keresni minden vasárnap, hogy annál teljesebb életet élhessünk a hét további 6 napján. Tapasztaljuk, hogy jelenléte valóságos jelenlét, életünket átforgató erő.

Erről kívánunk bizonyosságot tenni, ezt a meggyőződésünket kívánjuk megosztani a mai napon. A felolvasott bibliai rész, Pál apostol sorai alapján arról szeretnék beszélni, hogyan élhetünk vádaktól szabadon, tiszta lelkiismerettel.

I. A vádak ösztüzében élünk

Hiába a "vallás gyámsága" alóli felszabadulás (felvilágosodás, mint a mai nyugati kultúra egyik meghatározója), az ember lelke nem lett könnyebb. Nem járja már át az élet minden nyilvános területét az Isten törvénye, nem lesz mindenki születésénél fogva valamely felekezet tagja, nem kell hittant tanulnia az iskolában, nem bírnak az egyházak közvetlen politikai hatalommal, nem üldözik azokat, akik a keresztyénségnek ellentmondó tévtanokat hirdetnek - mégsem tisztább az ember lelkiismerete. A vádak ösztüzében élünk.

Mindezek legnagyobb részben nem az Isten törvényéből fakadnak, hiszen, mint mondtam, annak közvetlen befolyásától megszabadította magát a modern társadalom. Akkor miért a sok vád, önvád, kárhoztatás a szívekben?

Mert az "Istentől való szabadulás" nem hoz szabadságot. Az Istent nem kereső világban zúdulnak rád a kimondott és ki nem mondott ítéletek. Teljesíthetetlen elvárásokat fogalmaz meg veled szemben, amelyeknek ha nem felelsz meg, hibásnak érzed magad. Hihetetlen kegyetlenséggel állítja eléd folyamatosan, hogy milyen legyen a külsőd, milyen életszínvonalon élj, és milyen teljesítménnyel vagy képességekkel kell rendelkezned ahhoz, hogy jól érezd magad a bőrödben. Eléd adja azokat, akikkel összehasonlíthatod magad (azok meg tudtodon kívül veled mérik magukat össze), és meglátod, hogy te húzod a rövidebbet. Megerősödik benned, hogy értéktelen vagy, tehetetlen vagy, semmirekellő vagy, stb. Gyűlik a szívedben az önvád úgy, hogy meg sem fogalmazod magadnak, valójában mi a bajod.

Persze nemcsak a környezeted folyamatos kritikáját kell valahogyan feldolgoznod. Vádol a *lelkiismeret* is, amelytől az ember nem tud megszabadulni. Elnémíthatod, elaltathatod, de meg nem szüntetheted. A lelkiismereted ismer, megmér, és nem hagy nyugodni. Mennyi *múlasztással* szembesít. Milyen fájdalmasan hasít belénk, amikor felismerjük, hogy valamiről végképp lemaradtunk, valamit mondani vagy tenni kellett volna, de már pótolhatatlan. Gyakran így tekintünk vissza életünk egy-egy időszakára. De a legnehezebbé akkor válik ez, amikor valaki meghal, akit szerettünk, és hirtelen meglátjuk, micsoda lehetőségeket, kötelességeket múlasztottunk el. Vádol a lelkiismeret.

Hasonlóan az elrontott dolgaink kapcsán is. Milyen keserűséget okoz, ha valakit egy ártatlannak vélt szóval vagy tettel vérig sértettünk. Különösen terhel, ha tudjuk, súlyosan vétkeztünk.

Akár tudatosítjuk magunkban ezeket a vádakot, akár nem, valamihez kezdünk velük. Lássuk, hogyan próbáljuk kezelni a kárhoztatást.

II. Próbálkozások a vádak kezelésére

Felmentés. A vádakra adott egyik válasz önmagunk felmentése, tisztára mosása. Újra hangsúlyozom, hogy ez egy lélektani folyamat részeként gyakran tudat alatt történik. Vannak, akik *mindig készek védőbeszédet tartani.* A magyarázkodás, a gyakori öngazolás mögött nem ritkán a rossz lelkiismeret áll. *Vannak, akik mindig készek segíteni.* Itt arra gondolok, hogy bizonyos emberek állandó készsége a segítségre, gyakori túlbuzgósága, akár erőszakos segítése mögött is megbújhat a vádoló lelkiismeret. Mások *mindig készek vádaskodni.* Önmagunk tisztára mosásának egyik vélt eszköze mások besározása.

Elnyomás. A ránk zúduló vádak egy másik kezelési (vagy inkább "nem kezelési") formája azok elnyomása, figyelmen kívül hagyása. Van, akit a tisztázatlan, békétlen lelkiismeret a munkába hajt, míg mások a bulikba, vagy egyéb szenvedélyekbe menekülnek. Kialakítják egyéni, saját kis világukat, ahova el lehet rejtőzni, amibe el lehet temetkezni az emberi lélek szólíthatásai elől. Az elnyomás egy másik formája *a közöny, a közömbösség* magatartásának kialakítása (szintén nem tudatos). Az ember szinte megöli bensőjét, csak hogy ne kelljen szembenéznie vele. Annyira elege van a sok kritikából, vádból, hogy egészen megkeményíti magát, hadd peregjen le róla minden.

Tagadás. Tagadásról akkor beszélhetünk, ha valaki tudatosan konfrontálódik az őt ért vádakkal, és elutasítja azokat. Azt mondja, hogy amivel vádolják, az nem volt hiba. Nem érdekli a dolog, nem számít neki, bárki bármit is mondjon. Hangosan tiltakozik, sőt, ennek megerősítéseként akár tüntetőleg folytatja is azt, amivel vádolták, esetleg még mélyebbre süllyed.

A fenti stratégiák nem tesznek szabaddá bennünket, sőt, megnyomorítanak. Sokszor nem is tudjuk, mit miért teszünk, cselekedeteinknek mik a mozgatórugói, tulajdonságainkat milyen erők formálják. A legkülönbözőbb forrásokból fakadó jogos és jogtalan, nyílt vagy közvetlen, szándékos vagy véletlen vádak közepette lelkünk roskadoz, és nem talál kiutat. Hova fordulhatunk iránymutatásért?

III. Isten törvényének kettős szerepe

Ha valaki elkezdi tudatosan számbavenni, mi nyomasztja, mi mindent él meg vádként, könnyen eljut oda, hogy nem tudja eldönteni, hogy valamivel kapcsolatban jogos, helyénvaló, vagy felesleges, hiábavaló a szívében lakó kárhoztatás. Lehet, hogy a szüleid szerint jogos, a barátaid szerint nem az. Lehet, hogy amiben korábban nem "jelzett" lelkiismereted, most annál hangosabban kiált. Kihez igazítsd magad? Van-e mérce, és ha igen, mi az? A családod? A többség? Saját ízlésed?

Mi hisszük, hogy Isten - aki az egész világot teremtette, aki bennünket is megformált, aki mérhetetlen szeretettel van keze alkotásai iránt - ő az egyedüli, aki megszabhatja és meg is szabta a mércét. Ez a mérce pedig nem más, mint az ő törvénye, a Tízparancsolat. Léte felszabadulást hoz a gyöttrődő ember számára. Hiszen azok a vádak, amelyekkel küzdünk, éppen abban válnak bénító erejűvé, hogy szinte lehetetlen eldönteni, hogy melyik jogos, melyik nem. Mai kultúránkban a legkülönbözőbb felfogások és életstílusok élnek egymás mellett, annak a jelszónak a zászlaja alatt, hogy "higgy, amit akarsz". Az ember lelke megzavarodik és belefárad abba, hogy kiderítse, mit fogadjon el mércének.

A Tízparancsolat, Isten törvénye tehát segítségünkre van. Nem a mi benyomásainkra, érzéseinkre kell támaszkodnunk, amikor arra keressük a választ, hogy valamiben jogosan kárhoztatjuk-e magunkat, vagy nem. Hiszen lehet, hogy úgy érezzük, bűnösök vagyunk, és mégsem (a külsőd és a pénzed miatt Isten törvénye nem ítél el...), de az is előfordulhat, hogy valamit te nem tartasz bűnnek (pl. adócsalás), Isten mégis bűnnek nevezi. Az átélt szívbeli kárhoztatások közepette világos utat mutat a törvény.

Ugyanakkor teljes megoldást mégsem hoz. Pál apostol ezzel foglalkozik a Római levél előző fejezetében. A törvény megmutatja, mi a bűn, és ezzel kiemeli a bizonytalanságból, de nem képes megszabadítani a bűn hatalmából, sem pedig a jogos kárhoztatástól. Sőt, éppen a törvény fog vádolni, mert nem felelünk meg neki. Egyik oldalon tehát rendet teremt a káoszban, és felszabadít a hamis büntudat alól, a másik oldalon meg kíméletlenül fejünkre olvassa az ítéletet Isten nevében, aki a törvényt alkotta. Pál így fogalmazza meg helyzetét: *"Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint, de tagjaimban egy másik törvényt látok, amely harcol az értelmem törvénye ellen, és foglyul ejt a bűn tagjaimban lévő törvényével. Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?"* (Róm. 7.22-24)

Vajon jobb helyzetbe kerülünk így? Nem mindegy, hogy Isten törvényének kárhoztatása, vagy pedig saját lelkünk átláthatatlan vádjai alatt élünk? Ugyanúgy a bűn, a vád, az ítélet erőterében élünk mindkét esetben - mondhatná valaki.

IV. A szabadulás útja

Pál apostol azonban továbbvezet bennünket ennél. Rámutat egy másik törvényre, mint a bűn és büntetés törvénye, egy másik princípiumra, amely szerint élhetünk, egy másik erőterre, amelybe beléphetünk. Míg a Tízparancsolatnak igaza van, de nincs ereje segíteni, a bűn törvényének nincs igaza, de van hatalma, a Szentlélek törvénye mind igazsággal mind hatalommal bír: *"Nincs tehát mostmár semmiféle kárhoztató ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak, mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és halál törvényétől."* Szabadulásról van szó, amelynek az eredménye, hogy nincs többé kárhoztatás, nincs többé semmi vád az ember ellen. Szolgaságból, rabságból szabadította meg az élet Lelkének törvénye, mégpedig a bűn és a halál szolgaságából.

Hogyan történt ez? "Isten ... a bűn miatt tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában, és kárhozatra ítélte a bűnt a testben."

Két mozzanatra szeretném felhívni a figyelmet. Az első a Fiú elküldése. Isten *tulajdon* Fiát küldte el hozzánk és értünk, nem valaki számára kevésbé fontos, távoli küldöttet. Aki hozzá a legközelebb áll, attól válik meg egy időre azért, hogy újat kezdjen bennünk. Jézus "a bűnös testhez hasonló formában" jött közénk, ami azt jelenti, hogy büntelen és valóságos emberként. Ugyanolyan emberré lett benne Isten, mint te vagy én, kivéve a bűnt. Azonosult velünk életében, azt az életet élte, amit mi is élünk, örömmel és csalódásokkal, ünnepléssel és fárasztó munkával, barátokkal és ellenségekkel együtt.

A második mozzanat kereszthalálára utal: "kárhozatra ítélte a bűnt a testben", azaz emberi mivoltában elítélte és végleg elintézte a bűnt és hatalmát. Ez történt meg a Golgotai kereszten. Nemcsak azért ítélték el, szenvedett, és halt meg Istentől és emberektől elhagyatva, mert jelenléte, tanítása és tettei kihívást jelentettek kora hatalmasainak, hanem azért, hogy Isten oldaláról nézve mindebben magára vegye a mi kárhoztatásunkat. *Minden ítélet ott van rajta, Isten minden ítélete ellenünk, amit a Törvény fogalmaz meg, ott van Jézus Krisztuson. Nincs olyan vád, amelyik miatt nem érték a csapások, amelyekért nem ütötték át kezeit és lábait szegekkel. Nincs olyan ítélet ellened és ellenem, amelyet hallván nem mondhatnánk Jézusra mutatva: elvégeztetett. Valaki már fizetett, hogy én szabad legyek. Egy bűnért pedig nem kell kétszer bűnhődni.*

Jézus Krisztus Isten előtti igazságot szerzett nekünk. Nincs semmiféle kárhoztató ítélet. Ez nemcsak az Isten előtti helyzetet rendezheti, hanem a másokhoz, valamint önmagadhoz való viszonyod is. Mert a vádak ösztüzében, az önvád mély gödrében is bármikor odafordulhatsz Krisztushoz, hogy először is tisztázd, amivel mások vádolnak, vagy önmagad kárhoztatod, vajon abban ő is elítél. Akár igen, akár nem, Krisztusban felszabadulást és gyógyulást találsz. A Szentlélek ereje által átforgatódsz, és megszabadulsz az önmagad mentegetésétől, vagy éppen a közönytől, a vádaskodástól, és más nyomorúságos kísérletektől.

Mindez azoké, akik Jézus Krisztusban vannak. Ez nem pusztán elv, elmélet, hanem valóság, tapasztalat. Addig nem éled át a Szentlélek, az élet Lelke szabadító valóságát, lelkedet megkönnyítő érintését, a lelkedet bilincsként szorító jogos vagy jogtalan vádak lehullását, amíg nem vagy Jézus Krisztusban. A kifejezés a Jézussal való egységre vonatkozik, amely által mi vagyunk őbenne (ő értünk halt meg a kereszten és támadt fel a halálból, hogy mi is meghaljunk vele az istentelen életnek és új életet kezdjünk általa), és amely szerint ő is bennünk van. Maga Jézus Krisztus hív ma téged arra, hogy fogadd el őt, mint egyedüli igazságod és Istened, borulj le előtte, mint aki tudod, a jogos ítélettől csak általa van szabadulásod. Mert Isten egyedül őt rendelte szabadítónak és megváltónak a te számodra is! ÁMEN!